

PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

CHORZELE

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Dorota Kowalska

Chorzele 2005

SPIS TREŚCI

Rozdział	strona
Wstęp	1
1. Otoczenie społeczno gospodarcze miasta Chorzele	4
2. Charakterystyka miejscowości Chorzele	4
2.1. Historia miasta Chorzele	3
2.2. Inwentaryzacja zasobów	5
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości (analiza SWOT)	9
3.1. Uwagi ogólne	9
3.2. Tabele analizy SWOT	10
3.3. Podsumowanie analizy SWOT	14
4. Planowane kierunki rozwoju	14
5. Opis planowanych przedsięwzięć	14
5.1. Modernizacja przestrzeni publicznej przy dworcu autobusowym w Chorzelach	14
5.2. Remont budynku Ośrodka Upowszechniania Kultury w Chorzelach	15
Zakończenie	16

Niniejszy dokument został opracowany przez firmę WESTMOR Consulting.

SPIS TREŚCI

Rozdział	strona
Wstęp	1
1. Otoczenie społeczno gospodarcze miasta Chorzele	4
2. Charakterystyka miejscowości Chorzele	4
2.1. Historia miasta Chorzele	3
2.2. Inwentaryzacja zasobów	5
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości (analiza SWOT)	9
3.1. Uwagi ogólne	9
3.2. Tabele analizy SWOT	10
3.3. Podsumowanie analizy SWOT	14
4. Planowane kierunki rozwoju	14
5. Opis planowanych przedsięwzięć	14
5.1. Modernizacja przestrzeni publicznej przy dworcu autobusowym w Chorzelach	14
5.2. Remont budynku Ośrodka Upowszechniania Kultury w Chorzelach	15
Zakończenie	16

Niniejszy dokument został opracowany przez firmę WESTMOR Consulting.

Wstęp

Niniejszy dokument został przygotowany zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006” w zakresie działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”. (Dz. U. Nr 284, poz. 284).

Wskazane w Programie Rozwoju Miejscowości działania spełniają wymogi formalne by uzyskać wsparcie w ramach ww. Sektorowego Programu Operacyjnego ponieważ:

- planowane projekty nie mają charakteru komercyjnego oraz
- planowane projekty realizowane będą na terenach i w obiektach należących do samorządu terytorialnego.

Spełnione jest również kryterium podmiotowe ponieważ:

- beneficjent jest gminą miejsko – wiejską;
- miejscowość, na obszarze której realizowany będzie projekt liczy nie więcej niż 5000 mieszkańców;
- dochód podatkowy gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest niższy niż 75% średniej krajowej;
- bezrobocie na obszarze powiatu przasnyskiego do którego należy gmina jest wyższe niż przeciętnie w województwie mazowieckim.

Realizowane projekty mają służyć zaspokojeniu istotnych potrzeb lokalnej społeczności. W szczególności umożliwią lepsze wykorzystanie przestrzeni publicznej na terenie miejscowości Chorzele (tereny okołodworcowe) oraz pozwolą na zaspokojenie kulturalnych i społecznych aspiracji mieszkańców (ośrodek kultury).

1. Otoczenie społeczno gospodarcze miasta Chorzele

Gmina miejsko-wiejska Chorzele zlokalizowana jest w północnej części powiatu przasnyskiego w województwie mazowieckim. Gmina zajmuje powierzchnię 371,53 km² a na jej terenie zamieszkuje 11 274 osób. Liczba ludności na terenie wiejskim wynosi 8 509 osób, natomiast w samym mieście Chorzele mieszka 2 765 osób. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 30 osób/km².

Gminę Chorzele tworzy 41 sołectw, obejmujących 66 miejscowości.

Gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne z Warszawą, Olsztynem, Ostrołką i Ciechanowem. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa Ostrołęka - Szczytno.

Krajobraz i powierzchnia ziemi

Tereny gminy Chorzele pod względem fizyczno – geograficznym znajduje się w makroregionie Niziny Północnomazowieckiej, mezoregion Wysoczyzna Ciechanowska.

Obszar, na którym realizowany będzie projekt położony jest w dolinie rzeki Omulwi. Tereny te charakteryzują się dużymi walorami przyrodniczymi. Przesądzają o tym warunki fizjograficzne, ciekawa flora i fauna oraz stosunkowo duży wskaźnik zalesienia. Wszystko to wpływa na kształtowanie się na terenie gminy specyficznego mikroklimatu. Brak większych źródeł zanieczyszczeń wpływa korzystnie na czystość powietrza. Dodatkowym atutem gminy jest bliskość jezior mazurskich: Głęboć, Sasek Mały, Narty i Sasek Wielki.

Rzeźba terenu gminy Chorzele to konsekwencja budowy geologicznej najmłodszych utworów czwartorzędowych, stanowiących powierzchniowe partie, jak również działalności erozyjnej rzek i cieków. Obszar odznacza się powierzchnią lekko falistą. Najwyższy punkt terenowy gminy Chorzele liczy sobie 235 metrów nad poziomem morza. Znaczna część obszaru położona jest powyżej 100 m n.p.m. Wysokości względne w okolicach Chorzel, sięgają lokalnie 50 m.

Wody powierzchniowe

Obszar gminy Chorzele odwadniany jest przez rzekę Orzyc. Jest ona prawostronnym dopływem Narwi i wpada do niej w rejonie miejscowości Przeradowo na 45,2 km jej biegu. Ogólna długość rzeki wynosi 145,9 km. Całkowita powierzchnia zlewni rzeki 2.144,0 km². Na rzece, w odległości 1,5 km od punktu zrzutu ścieków z oczyszczalni w Chorzelach, znajduje się punkt pomiarowo-kontrolny.

Głównym zagrożeniem dla wód Orzyca jest zrzut oczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków w Chorzelach oraz spływy obszarowe zanieczyszczeń związane z czynnikami antropogenicznymi. Najważniejsze to te związane z nawożeniem pól oraz stosowanymi środkami ochrony roślin, a także wprowadzanie do ekosystemu nieoczyszczonych ścieków komunalnych.

Wody podziemne

Cennym zasobem przyrodniczym gminy są duże zasoby wód podziemnych charakteryzujące się dużą odnawialnością. Zalegają one dość płytko (I i II poziom użytkowy) przez co narażone są na oddziaływanie zanieczyszczeń. Jednakże w większości wody są chronione trudno przepuszczalną warstwą glin i ilów o grubości ok. 50 m. Nad częścią GZWP zalegają utwory czwartorzędowe plejstoceńskie, przede wszystkim osady akumulacji lodowcowej i wolnolodowcowej (piaski, żwiry, głązy, mulki oraz gliny zwałowe).

Zagrożeniem dla wód podziemnych jest nieuregulowana gospodarka ściekowa. Towarzyszącej rozbudowie sieci wodociągowej nie towarzyszy proporcjonalny przyrost sieci kanalizacji sanitarnej.

Retencja

Budowa zbiorników retencyjnych jest najlepszym sposobem na poprawę ilościową i jakościową zasobów wodnych. W powiecie opracowano „Powiatowy program poprawy jakościowej i ilościowej zasobów wodnych w powiecie przasnyskim – budowa zbiorników retencyjnych na lata 2004-2006”, który przewiduje odbudowę i modernizację istniejących obiektów małej retencji, a także budowę nowych. Plan zakłada znaczącą przebudowę zbiornika retencyjnego w Chorzelach, dzięki czemu jego powierzchnia wzrośnie z obecnych 2 ha do 6 ha.

Kopaliny

Warunki geologiczne północnego Mazowsza przesądzają o tym, że na terenie gminy brak jest znaczących kopalin do wydobywania w większej niż lokalna skali. Występujące surowce okruchowe (żwir, pospółka) wydobywane na terenie gminy służą do drobnych prac budowlanych i naprawczych miejscowej ludności. W ostatnim czasie wydano jednak koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kruszywa naturalnego w miejscowości Dąbrówka.

Gleby

Gmina Chorzele ma charakter rolniczy, lecz grunty orne zajmują powierzchnię jedynie 9 666 ha, co stanowi 26% całkowitej powierzchni gminy. Przeważają słabe gleby klasy V i VI bielcowe – wytworzone z piasków i żwirów. Na nich również porastają lasy i kompleksy leśne które zajmują 42% powierzchni gminy (15 608 ha). Sporadycznie występują gleby bagienne użytkowane jako łąki i pastwiska.

Lasy i szata roślinna

Lasy stanowią 42% powierzchni gminy. Dominują lasy nie będące własnością Skarbu Państwa, których łączna powierzchnia wynosi 13 337 ha. Na mocy zawartych z właścicielami porozumień nadzorowane są one przez Starostwo Powiatowe w Przasnyszu. Odbywa się to przy udziale leśnictw: Jarzynny Kierz, Lipowiec, Stara Wieś oraz Nowa Wieś. Na obszarach leśnych dominują drzewa iglaste.

Pozostała szata roślinna gminy związana jest z prowadzoną tutaj działalnością rolniczą. Są to zarówno rośliny uprawne, jak i towarzyszące im skupiska roślin segetalnych (chwastów). Roślinność użytków rolnych zajmuje 26% powierzchni gminy. W liczbie tej największy udział mają tereny uprawne. Niewielki procent stanowi roślinność łąk i pastwisk. Występują one jedynie w dolinach cieków wodnych i na terenach zalewowych. Na terenach nie użytkowanych łąk w pobliżu rzek i przy starorzeczach wykształciły się zarośla o charakterze naturalnym – niżowe łągi olszowe. Grunty o dużej przepuszczalności porastają murawy kserotermiczne, a użytki zielone reprezentowane są przez łąki wilgotne rzędu *Molinietalia*.

Uwarunkowania ochrony środowiska

Teren gminy leży na obszarze Zielonych Płuc Polski. Jest to teren o wybitnych walorach krajobrazowych i funkcjach ekologicznych mających znaczenie krajowe i międzynarodowe m. in. ze względu na znajdujące się tu banki genetyczne flory i fauny. Obszar ZPP obejmuje województwa: podlaskie, warmińsko-mazurskie, północno-wschodnią część mazowieckiego, zachodnią pomorskiego oraz kujawsko-pomorskie. W dniu 14 września 1994 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił deklarację uznającą obszar Zielonych Płuc Polski za region, w którym należy przestrzegać zasad ekorozwoju.

Na terenie gminy nie występują chronione prawnie obszary przyrodnicze w skali krajowej bądź regionalnej.

Turystyka i rekreacja

Czyste środowisko, duże kompleksy leśne, przyrodnicze oraz bliskość jezior mazurskich czynią z obszaru gminy bardzo ciekawe miejsce do wypoczynku – zarówno turystyki pobytowej, jak kwalifikowanej. Na uwagę zasługuje szybko rozwijająca się agroturystyka. Szacuje się, że już ok. 50 gospodarstw na terenie gminy uzupełnia swoje dochody rolnicze prowadzoną działalnością agroturystyczną. Również obserwowane jest zwiększenie zainteresowania wykupem działek letniskowych na atrakcyjnych terenach gminy.

2. Charakterystyka miejscowości Chorzele

2.1. Historia miasta Chorzele.

W 1444 roku Bolesław IV nadał niejakiemu Wacławowi z Jaworowa 10 włók chełmińskich w puszczy zwanej Chorzele. Była to więc własność rodziny Chorzele, przy czym imię to wyprowadza się od podstawy "chory". Inna próba wyprowadzenia zakłada pochodzenie nazwy Chorzel od bałtyjskiego słowa "orz", co oznacza koń, od którego pochodzi też i nazwa rzeki Orzyc. Używano różnych wersji: orz lub horz, a stąd już bardzo blisko do chorz-. Od czasów historycznie udokumentowanych miasto położone jest na lewym brzegu rzeki Orzyc, w środkowym jej biegu, będącym prawym dopływem Narwi, w odległości 2,5-3 km od dawnej granicy z Prusami.

W 1476r. wieś Chorzele z młynem przeszła drogą zmiany na własność książąt mazowieckich Książą Janusz II najprawdopodobniej chciał powiększyć swoją domenę w dobrze rozwijającej się wsi, o której rozwoju świadczy istnienie młyna oraz wydobywanie darniowej rudy żelaza. Powodem tej zmiany mogło być również dogodne położenie osady - blisko granicy przy trakcie handlowym Warszawa-Królewiec.

Po śmierci Książąt Mazowieckich, Janusza i Stanisława w 1526r. wygasła linia Piastów Mazowieckich. Mazowsze przejął król Zygmunt Stary. Straciło ono swoją odrębność, jako Księstwo Mazowieckie zostało włączone do Korony. W tym czasie do wsi Chorzele i jej najbliższych okolic napływało wielu osadników. W oparciu o prawne podstawy, jakimi była erekcja miasta i traktat królewiecki, Chorzele rozwijały się dzięki produkcji towarowej i wymianie. W 1542 roku król Zygmunt I nadaje Chorzelom w Wilnie prawo magdeburskie. W tym samym dniu i miejscu Zygmunt I nadał Piotrowi Goryńskiemu z Ojranowa, wojewodzie vice regentowi mazowieckiemu, staroście ciechanowskiemu, wójtostwo w Chorzelach wraz z 2 włókami chełmińskimi, szóstą częścią czynszu oraz trzecim denarem z kar. W 1551 roku królowa Bona funduje w Chorzelach drewniany kościół parafialny, któremu pod względem administracyjnym podlegał obszar o powierzchni ponad 300 km². Akt ten zatwierdził biskup Andrzej Noskowski. Pierwszym proboszczem został ks. Mikołaj Noskowski. Budowa kościoła stanowić miała przede wszystkim skuteczną tamę przeciwko napływowi protestantyzmu, popularnego wówczas w środowisku miejskim.

W 1708 w Chorzelach wybuchł wielki pożar miasta. Spaleniu uległy także dwa kościoły: parafialny i p. w. Św. Wojciecha.

W 1758 roku August III potwierdza przywileje dla Chorzel. Tereny gminy były miejscem wielu bitew w trakcie powstania styczniowego. W lutym 1863r. Tomasz Kolbe rozbił stojącą tu rotę piechoty i komendę straży granicznej. W miesiąc później Padlewski rozpędził stojącą tu straż graniczną, zaś w grudniu tego samego roku Palemon Nowicki rozbił pod miasteczkiem pocztę kozacką. W 1869 roku Chorzele utraciły prawa miejskie za udział w powstaniu, odzyskały je dopiero w roku 1919. Po upadku powstania nastąpiły represje carskie. Na wszystkich mieszkańców Chorzel nałożone zostały kontrybucje. Polityka władz carskich, szczególnie wojskowych, szła w tym kierunku, aby na terenie pogranicza utrzymać stan możliwie największego zacofania. Niezwykle utrudniano budowanie domostw, zakładanie

warsztatów, nawet dla wojska wznoszono prowizoryczne szopy. Wiele osób w tym czasie uciekało do Prus lub masowo emigrowało do USA.

W latach 1873-79 w Chorzelach kontynuowana była budowa kościoła parafialnego według projektu architekta Adolfa Schimmelpenniga. W roku 1903 wybudowano studnię miejską. W wyniku działań wojennych 1915 roku w Chorzelach zniszczony został kościół, a całe miasto zostało spalone. Zniszczone w czasie I wojny światowej Chorzele dopiero po 50 latach odzyskały prawa miejskie, pozostały jednak pogranicznym miasteczkiem odgrywającym zupełnie marginesową rolę w życiu powiatu. Setki ludzi bezskutecznie poszukiwało pracy. Oprócz młyna nie było żadnego zakładu przemysłowego. Jednym z większych przedsięwzięć w tym okresie była budowa szkoły podstawowej z inicjatywy jego kierownika Bronisława Korzeniakowa.

Pierwsze lata po wyzwoleniu były okresem kształtowania się nowej struktury społecznej i gospodarczej Chorzel. W okresie piętnastolecia Polski Ludowej pobudowano nowy most, lecznicę zwierząt, internat LO na 120 miejsc, budynek masarni GS. Dokonano elektryfikacji i radiofonizacji miasta.

W latach 60-tych nastąpiło pewne ożywienie gospodarcze. W 1966r. został oddany do użytku zakład mleczarski OSM wraz z kolektorem i oczyszczalnią ścieków. W 1962r. uruchomiono ośrodek zdrowia, a w roku 1963 "Dom Książki". Powstanie nowych zakładów spowodowało ruch ludności z okolicznych wsi do miasta, co przyczyniło się do powstania bardzo poważnego problemu mieszkaniowego. Rozbudowana została placówka Przedsiębiorstwa Produkcji Leśnej "Las" zatrudniająca obecnie 60 pracowników. W roku 1980 oddano do użytku nowy obiekt przedszkola, jedną z najbardziej oczekiwanych społecznością inwestycji oraz spółdzielczy budynek mieszkalny dla 18 rodzin.

Ożywienie miasteczka nastąpiło wraz z oddaniem do użytku zmodernizowanego kina "Orzyc", a następnie powołaniem do życia Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury. W tym też okresie w wyniku reformy oświaty na bazie istniejącego Liceum Ogólnokształcącego, Liceum Zawodowego, Zasadniczej Szkoły Zawodowej powołano Zespół Szkół.

2.2. Inwentaryzacja zasobów

2.2.1. Sfera społeczna

Demografia

Wielkość populacji i zmiany w czasie

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	2710	36	23	13	26
1997	2678	34	25	9	-9
1998	2646	30	19	11	-7
1999	2696	43	39	4	-9
2000	2780	22	29	-7	11
2001	2778	15	27	-12	18
2002	2757	32	30	2	-39
2003	2745	34	29	5	-31
2004	2799	40	39	1	28

Liczba ludności w mieście podlega ciągłym wahaniom i trudno mówić o jakiejś stałej tendencji. Podobnie jest z ruchem naturalnym ludności (zgony i urodzenia) oraz z migracjami wewnętrznymi.

Populacja miasta z uwzględnieniem płci i wieku

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	147	79	68
5-9 lat	182	93	89
10-14 lat	245	122	123
15-19 lat	269	129	140
20-24 lata	193	115	78
25-29 lat	197	103	94
30-34 lata	178	91	87
35-39 lat	189	104	85
40-44 lata	215	112	103
45-49 lat	195	93	102
50-54 lata	183	87	96
55-59 lat	122	54	68
60-64 lata	130	56	74
65-69 lat	106	50	56
70-74 lata	119	49	70
75-79 lat	57	21	36
80-84 lata	18	6	12
Powyżej 85	14	7	7
Razem	2759	1371	1388

Największą grupę stanowią osoby w wieku pomiędzy 15 i 19 lat. Sytuacja ta będzie miała znaczenie w przyszłości, kiedy osoby te wkroczą na rynek pracy.

Szkolnictwo

Sieć gminnych placówek oświatowych na terenie miasta Chorzele stanowią:

- Szkoła Podstawowa w Chorzelach;
- Publiczne Gimnazjum w Chorzelach;
- Przedszkole Samorządowe w Chorzelach.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują zarządzane przez starostę przasnyskiego liceum ogólnokształcące oraz trzy średnie szkoły zawodowe.

Ochrona zdrowia

Ochroną zdrowia na terenie gminy Chorzele zajmuje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SALUS” w Chorzelach, w którym zatrudnionych jest trzech lekarzy medycyny rodzinnej oraz (przyjęcia raz w tygodniu) lekarze specjaliści – ginekolog i specjalista rehabilitacji medycznej. Placówka ta obsługuje również mieszkańców mieszkających poza miastem. (razem ok. 8 000 pacjentów).

Uzupełnieniem opieki zdrowotnej jest działalność prywatnych placówek świadczących usługi zdrowotne. Jest to Prywatna Praktyka Lekarska oraz Prywatne Laboratorium Analityczne oraz trzy gabinety stomatologiczne. Wszystkie te placówki zlokalizowane są w Chorzelach. Na uwagę zasługuje również praca Zespołu „W”, który został uruchomiony w ramach

Programu Zintegrowanego Ratownictwa Medycznego. W placówce dostępna jest całodobowa opieka lekarska.

Zaopatrzenie w leki zapewnia apteka „Synapsa” w Chorzelach.

Kultura

Placówką kulturalną na terenie gminy jest Ośrodek Upowszechniania Kultury. Uzupełnieniem jego działań jest funkcjonowanie trzech świetlic wiejskich na terenie gminy. Placówki te prowadzą szeroko zakrojoną działalność we wszystkich grupach wiekowych. Organizowane są: festyny, wycieczki, rozgrywki sportowe, kabaretony, spotkania, przeglądy folkloru; dla młodzieży festiwale piosenek, konkursy recytatorskie, turnieje sportowe. Przy OUK funkcjonuje Miejska Biblioteka.

Sport

Na terenie miasta działa Ludowy Klub Sportowy „Orzyc”. Prowadzi on dwie sekcje piłkarskie juniorów i seniorów liczące w sumie 45 zawodników. Klub uczestniczy w rozgrywkach Ciechanowskiej Ligi Okręgowej. Uzupełnieniem prowadzonej działalności sportowej jest funkcjonowanie uczniowskiego klubu sportowego UKS „Aura” w Chorzelach. Gmina czyni starania, by pozyskać środki na budowę Mazowieckiego Centrum Sportów Zimowych w Chorzelach.

2.2.2. Infrastruktura techniczna

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Obszar gminy Chorzele nie jest skanalizowany. Wyjątkiem jest teren samego miasta gdzie od 20 lat funkcjonuje mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków w Chorzelach. Jej przepustowość wynosi 800 m³ na dobę, a procesy oczyszczania odbywają się w rowach cyrkulacyjnych. Recypientem oczyszczonych ścieków jest rzeka Orzyc. W oczyszczalni utylizowane są ścieki z funkcjonujących na terenie gminy zakładów mleczarskich oraz miejskie ścieki komunalne. Wozami asenizacyjnymi dowożone są również ścieki z opróżnianych zbiorników zamkniętych.

Obecnie realizowana jest inwestycja w postaci nowej oczyszczalni ścieków, ponieważ stosowana w dotychczas funkcjonującym obiekcie technologia nie zapewnia zadowalających wyników dotyczących wskaźników BZT₅, ChZT, azotu ogólnego i zawiesiny ogólnej. Nowy obiekt będzie bazował na biologiczno - mechanicznym oczyszczaniu ścieków, a jego przepustowość wyniesie 1500 m³/dobę.

Gospodarka odpadami

Gmina dysponuje własnym wysypiskiem śmieci zlokalizowanym w Chorzelach. Posiada ono powierzchnię 1,65 ha i funkcjonuje od 1988 r. Szacowany stopień nagromadzenia odpadów wynosi 45%. Składowisko wymaga jednak podjęcia modernizacyjnych. Polegać one będą na uszczelnieniu dna oraz skarp niecki, a także budowie instalacji do ujmowania gazów i odcieków składowiskowych.

Dla gminy Chorzele, gdzie przeważa zabudowa niska, jednorodzinna i zagrodowa zaproponowano wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki „u źródła”, natomiast w mieście, gdzie przeważa zabudowa wysoka i wielorodzinna - opcję zbiórki odpadów w systemie łącznym (system workowy plus centra segregacji).

Zaopatrzenie i pobór wody

Zaopatrzenie ludności gminy w wodę odbywa się za pomocą wodociągów komunalnych czerpiących wodę za pomocą 5 stacji uzdatniania wody. Siecią zarządza Zakład Gospodarki

Komunalnej w Chorzeliach. Zwodociagowanych jest 28 miejscowosci a wskaźnik zwodociagowania wynosi 68,3%. Pozostali mieszkancy korzystaja z wlasnych ujęc wody w studniach kopanych.

Miasto posiada wlasne ujęcie i stacje uzdatniania wody o nastepujacych parametrach SUW w Chorzeliach – ujęcie wody uzytkowane jest od 1984 r. (ostatnia modernizacja w 2000 r.). Woda pobierana jest z trzech studni o lacznej wydajnosci 175m³/h. Studnie maja rozniczowana wydajnosć oraz charakteryzują się różną głębokością z której pobierana jest woda. (studnia nr 1 - 47 m³/64 m, studnia nr 2 – 28 m³/52 m, studnia nr 3 – 100 m³/73 m). Stacja zaopatruje miasto Chorzele oraz przyległe wsie: Rembielin, Budki, Zagaty, Brzeski Kolaki, Przysowy, Przątalina oraz w perspektywie wieś Opaleniec.

Drogi

Na sieć drogową gminy składają się drogi krajowe, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Największe znaczenie dla układu drogowego mają droga krajowa nr 57 relacji Bartoszyce – Pułtusk oraz drogi wojewódzkie nr 614 relacji Chorzele – Myszyniec i nr 616 Chorzele – Rembielin. Uzupełnieniem są drogi powiatowe i gminne. Całość dróg na terenie miasta (4,6 km) posiada nawierzchnię utwardzoną.

2.2.3. Gospodarka

Podmioty gospodarcze

Miasto i gmina Chorzele leżą na terenie o podstawowej funkcji rolniczej i dlatego podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie miasta związane są z rolnictwem. Najważniejsze z nich to:

Największe przedsiębiorstwa to:

- Spółdzielnia Mleczarska „Mazowsze” w Chorzeliach,
- „Bel Polska” Sp. z o.o. w Chorzeliach,
- Zakład Produkcji Opakowań z Folii Aluminiowej w Chorzeliach,
- Zakład Produkcji Kotłów CO w Chorzeliach,
- Zakład Produkcji Drewna,
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”.

Spośród zarejestrowanych na terenie miasta firm usługowych najwięcej działa w handlu. Dalsze miejsca zajmują usługi transportowe i remontowo – budowlane.

Poziom bezrobocie

Bezrobocie na terenie gminy wykazuje dużą niestabilność. Poniżej przedstawiono tabelę dotyczącą zjawiska bezrobocia w ostatnich dwóch latach.

	Miasto i Gmina Chorzele	
Wyszczególnienie	31.03.2005	31.12.2004
Ogółem	974	959
Kobiety	433	454
Mężczyźni	541	505

Struktura wiekowa bezrobotnych w mieście i gminie Chorzele przedstawia się następująco:

Wiek	Liczba bezrobotnych Stan na 31.03.2005r.	%	Liczba bezrobotnych Stan na 31.12.2004r.	%
18-24	277	28,4	280	29,1
25-34	328	33,7	332	34,6
35-44	198	20,3	177	18,4
45-54	139	14,3	138	14,3
55-59	30	3,1	30	3,4
Pow. 60 lat	2	0,2	2	0,2

2.2.4 Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Na terenie gminy Chorzele znajduje się wiele ciekawych obiektów dziedzictwa kulturowego. Najważniejsze z nich to:

1. Kościół parafialny w Chorzelach pod wezwaniem Św. Trójcy – murowany wzniesiony w latach 1872 – 1878;
2. Kościół parafialny w Duczyminie pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, murowany wzniesiony ok. 1888 r.;
3. Kościół parafialny w Krzynowłodze Wielkiej pod wezwaniem Wszystkich Świętych, murowany, wzniesiony w latach 1854 – 1859;
4. Zespół Kościoła Parafialnego w Zarębach pod wezwaniem Św. Wawrzyńca . Kościół drewniany z 1775 r., przebudowany w XIX w. remontowany w latach 1926 – 1930.
5. Zespół Dworski w Krzynowłodze Wielkiej. Dwór murowany z połowy XIX w. Przebudowany w 1890 roku, park krajobrazowy z pierwszej połowy XIX w.
6. Zespół dworski w Bogdanach Wielkich, dwór murowany z około 1889 roku, park krajobrazowy z połowy XIX w.
7. Kapliczka przydrożna skrzynkowa na słupie z ludowymi rzeźbami Chrystusa Frasobliwego i Św. Jana Nepomucena we wsi Budki;
8. Figura przydrożna Św. Jana Nepomucena na słupie we wsi Budki;
9. Kapliczka przydrożna skrzynkowa na słupie z 1915 roku z ludową rzeźbą Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia we wsi Krukowo;
10. Dwór murowany z początku XX wieku we wsi Czaplice Wielkie;
11. Słup żeliwny z pogranicza rosyjsko - pruskiego w Krzynowłodze Wielkiej;
12. Dworski park krajobrazowy w Czarzastych Wielkich.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości (analiza SWOT)

3.1. Uwagi ogólne

Analiza SWOT jest jedną z prostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- SZANSE - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- ZAGROŻENIA - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.

- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych oceniane jednostki, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. korzystne położenie) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości)
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej miejscowości jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania miasta, bądź jego poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans
- wzmacnianie słabych stron
- opieranie się na mocnych stronach.

W przedstawionych poniżej tabelach przyjęto podział tematyczny zbieżny w dużej mierze z tym zastosowanym w części opisowej. Z tego względu wskazanie dodatnich i ujemnych czynników ujęto w formie tabelarycznych zestawień w poszczególnych grupach tematycznych.

3.2. Tabele analizy SWOT

Tabela 1. Uwarunkowania ogólne.

Mocne strony Korzystne położenie miasta na atrakcyjnym przyrodniczo terenie. Korzystne powiązania komunikacyjne z Olsztynem, Warszawą i Ostrołęką. Czyste powietrze i dość łagodny klimat wynikający z bliskości dużych kompleksów leśnych.
Słabe strony Brak bogactw naturalnych. Niekorzystne postrzeganie terenów północnego Mazowsza przez dużych inwestorów zewnętrznych i związany z tym brak inwestycji.
Szanse Przystąpienie Polski do WE i możliwość korzystania z funduszy strukturalnych.
Zagrożenia Konkurencyjna pozycja sąsiednich gmin wobec potencjalnych inwestorów. Niestabilna polityka makroekonomiczna i brak spójnej polityki regionalnej.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza.

Mocne strony Rozwijająca się sfera usług turystycznych umożliwiającą dywersyfikację prowadzonej działalności gospodarczej. Możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje. Zrozumienie władz gminy i lokalnej społeczności dla działań związanych z pozyskiwaniem potencjalnych inwestorów.
Słabe strony Niewielka liczba podmiotów gospodarczych i ich słaba kondycja ekonomiczna. Wysoki poziom bezrobocia.

Niska siła nabywcza miejscowej ludności.
Szanse Możliwości rozwojowe podmiotów gospodarczych wynikające z korzystania z funduszy strukturalnych dla małych przedsiębiorstw. Promocja działań dotyczących rozwoju lokalnego i powstanie wielu instytucji promujących wspierających rozwój lokalny zarówno na szczeblu WE i krajowym.
Zagrożenia Duża konkurencja innych gmin w zabieganiu o lokowanie inwestycji na ich terenie. Brak stabilnej polityki państwa wobec samorządów. Nieprzychylnie, często zmieniające się prawo gospodarcze obwarowane koncesjami i pozwoleniami. Brak znaczących inwestorów zewnętrznych.

Tabela 3. Ludność

Mocne strony Potencjał ludzki manifestujący się wykreowaniem liderów społeczności. Stały wzrost wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych młodych ludzi. Korzystne tendencje demograficzne.
Słabe strony Niedostateczna aktywność społeczna ludności. Duży odsetek mieszkańców utrzymujących się z pomocy społecznej. Niezadowalająca sytuacja ekonomiczna dużej części ludności na terenie gminy.
Szanse Możliwości wykorzystania potencjału ludzkiego. Przewaga ludzi młodych, wchodzących w wiek produkcyjny.
Zagrożenia Pogłębianie się niekorzystnych proporcji pomiędzy ludnością w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym. Emigracja najlepiej wykształconej i aktywnej ekonomicznie części ludności. Brak ukształtowanej klasy średniej.

Tabela 4. Rynek pracy.

Mocne strony Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu. Gotowość młodych ludzi do podejmowania wyzwań i podejmowania pracy zgodnie z wymogami rynku.
Słabe strony Wysoki wskaźnik bezrobocia. Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych i pozbawionych prawa do zasiłku. Niewielki przyrost miejsc pracy zwłaszcza w sektorze pozarolniczym. Niskie kwalifikacje bezrobotnych.
Szanse Wzrost poziomu wykształcenia wśród młodzieży. Prognozy dotyczące wzrostu gospodarczego w Polsce. Możliwości wykorzystania szans wynikających z realizacji programów aktywizacji zawodowej, finansowanych z Funduszu Pracy oraz współfinansowanych z europejskich funduszy strukturalnych.

Zagrożenia Stosunkowo niski odsetek ludności aktywnej zawodowo. Brak aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Wysoki odsetek bezrobotnej młodzieży. Niewielkie efekty działań podejmowanych w celu aktywizacji bezrobotnych.
--

Tabela 5. Infrastruktura techniczna

Mocne strony Docenianie przez władze gminy znaczenia infrastruktury technicznej dla możliwości rozwojowych wspólnoty samorządowej. Wysoki wskaźnik zwodociągowania gminy.
Słabe strony Niedostateczny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej. Niezadowalający stan techniczny dróg powiatowych i gminnych. Brak sieci gazu przewodowego.
Szanse Możliwości pozyskania środków z funduszy strukturalnych WE do sfinansowania inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej.
Zagrożenia Niedostateczna ilość środków własnych koniecznych do rozpoczęcia inwestycji.

Tabela 6. Oświata, kultura, turystyka.

Mocne strony Wysoki poziom merytoryczny gminnych placówek oświatowych.
Słabe strony Niedostateczna promocja walorów turystycznych miasta. Niezadowalający stan techniczny obiektów zabytkowych. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna (informacja turystyczna, ścieżki rowerowe itp.)
Szanse. Poprawa wyposażenia szkół gminy. Rozwijające się programy stypendialne. Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych. Wykorzystanie europejskich funduszy strukturalnych. Współpraca ze stowarzyszeniami kultury, sportu i turystyki.
Zagrożenia Niska subwencja oświatowa. Niewystarczające dotacje dla instytucji kultury. Brak środków finansowych na inwestycje i remonty obiektów zabytkowych i placówek oświatowych. Możliwość wprowadzenia odpłatnego nauczania na poziomie szkolnictwa wyższego.

Tabela 7. Bezpieczeństwo, administracja i opieka społeczna.

Mocne strony
--

Niski w stosunku do średniej krajowej wskaźnik przestępstw. Skuteczne, sprawne i zorientowane na rozwój władze gminy.
Słabe strony Niezadowalający poziom wyposażenia technicznego jednostek policji, straży pożarnej oraz brak struktur zarządzania kryzysowego. Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań w/w służb. Duża liczba osób – beneficjentów systemu opieki społecznej.
Szanse Możliwości związane z pozyskiwaniem środków unijnych na wzmocnienie bezpieczeństwa. Zacieśnianie współpracy społeczności lokalnej z podmiotami działającymi w sferze szeroko pojętego bezpieczeństwa.
Zagrożenia Wzrost przestępczości, w tym zwłaszcza młodocianych. Poszerzanie się obszarów występowania patologii społecznych. Dalsze ubożenie społeczeństwa połączone z rozwarstwieniem majątkowym. Niestabilna polityka państwa w zakresie opieki społecznej.

Tabela 8. Ochrona zdrowia.

Mocne strony Wysoki poziom świadczonych usług medycznych. Brak czynników środowiskowych mogących wpływać negatywnie na stan zdrowia populacji gminy.
Słabe strony Starzenie się populacji oraz niski poziom życia mieszkańców. Niedobory finansowe w opiece zdrowotnej przejawiające się niedostatecznym wyposażeniem placówki ochrony zdrowia.
Szanse Zmiany ustawodawstwa w zakresie opieki zdrowotnej. Racjonalizacja wydatków na służbę zdrowia. Realizacja Narodowego Programu Zdrowia
Zagrożenia Marginalizacja placówek opieki zdrowotnej niższego szczebla. Kontrakty na świadczenia medyczne ZOZ-ów poniżej kosztów wykonania. Niedostateczna infrastruktura instytucji i stowarzyszeń promujących zdrowie.

Tabela 8. Ochrona środowiska.

Mocne strony Czyste środowisko naturalne. Brak uciążliwego dla środowiska przemysłu.
Słabe strony Niedostatecznie rozwinięty system gospodarki odpadami. Niska świadomość ekologiczna ludności. Brak sieci gazowej. Brak sieci kanalizacji sanitarnej. Brak innych, ekologicznych źródeł pozyskiwania energii.
Szanse

Wykorzystanie wsparcia funduszy strukturalnych dla poprawy jakości środowiska w gminie.

Edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Wprowadzanie rozwiązań promujących zachowania proekologiczne.

Zagrożenia

Wysokie koszty rozwiązań ekologicznych.

Brak klarownej polityki makroekonomicznej w zakresie ochrony środowiska.

3.3. Podsumowanie analizy SWOT

Analiza SWOT wykonana w oparciu o inwentaryzację zasobów miasta Chorzele pokazuje, że najważniejsze zagrożenia, a zarazem najsłabsze elementy leżą w sferze dotyczącej infrastruktury technicznej. Zakres zadań do wykonania jest szeroki, co w zestawieniu z niewielkimi środkami, jakie miasto może przeznaczyć na ten cel może przesądzić o trwałej marginalizacji miejscowości. Niekorzystnie wypada również analiza dotycząca ludności gminy. Problemami są przede wszystkim wysoka stopa bezrobocia, duża liczba osób trwale bezrobotnych oraz znaczna liczba osób objętych pomocą społeczną.

4. Planowane kierunki rozwoju.

Władze samorządowe opracowały Plan Rozwoju Lokalnego, w którym wytyczono najważniejsze cele rozwoju. Są to:

1. Zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy, tworzenie jak najlepszych warunków do trwałego wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców.
2. Poprawa warunków życia mieszkańców gminy oraz funkcjonowania i dostępności usług społecznych;
3. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego gminy

5. Opis planowanych przedsięwzięć

5.1. Modernizacja przestrzeni publicznej przy dworcu autobusowym w Chorzelach.

Istniejący przy dworcu autobusowym przy ul. Grunwaldzkiej infrastruktura wymaga przebudowy zwłaszcza w zakresie ciągów komunikacyjnych. Modernizacji wymagają zarówno chodniki (wykonane z płyt 35 x 35) dla pieszych jak i jezdnie dla autobusów (wykonane z trelinek o grubości 15 cm). Planowane jest położenie nowoczesnych nawierzchni z kostki polbrukowej o grubości 6 cm dla chodników dla pieszych oraz grubości 8 cm dla jezdni autobusowych. Uzupełnieniem przebudowy będzie humusowanie terenów zielonych i obsianie ich trawą.

Przebudowa przestrzeni w tym miejscu jest konieczna, ponieważ jest ona wizytówką miasta. To tam osoby przyjeżdżające na wypoczynek (bardzo często młodzież szkolna i akademicka) po raz pierwszy stykają się z miastem. Ich pozytywne doświadczenia pozwolą na zwiększenie ruchu turystycznego na terenie zarówno miasta jak i całej gminy. Wykonane zadanie przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej miasta i poprawi jakość istniejącej tam przestrzeni publicznej.

Harmonogram przedsięwzięcia

Zadania do wykonania w ramach projektu	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Przewidziany koszt realizacji zadania	Przewidziany koszt kwalifikowany
Modernizacja przestrzeni publicznej przy dworcu autobusowym w Chorzelach	maj 2006	wrzesień 2006	158.452,00	158.452,00

Gmina zabezpieczyła wymagane środki stanowiące udział własny w planowanym przedsięwzięciu w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym w wysokości 31.690,00 zł. Zarządzaniem i koordynacją podejmowanych działań w zakresie realizowanego przedsięwzięcia zajmował się będzie p. Wojciech Piórkowski - podinspektor ds. dróg w Urzędzie Miasta i Gminy.

5.2. Remont budynku Ośrodka Upowszechniania Kultury w Chorzelach.

Istniejący obiekt zlokalizowany przy ul. Żabiej w Chorzelach wymaga remontu. Potrzeby modernizacyjne dotyczą w szczególności instalacji wodno - kanalizacyjnej, elektrycznej i centralnego ogrzewania. Ponadto wiele do życzenia pozostawia estetyka obiektu - elewacja zewnętrzna, tynki wewnętrzne, posadzki i podłogi kwalifikują się do wymiany. Prowadzone prace będą polegały w szczególności na:

- wymianie pokrycia dachowego wraz z obróbkami blacharskimi na blachę szwedzką trapezowaną,
- ociepleniu na nowo stropów ,
- termomodernizacji ścian zewnętrznych wełną mineralną,
- położeniu nowej elewacji budynku ,
- remontcie sanitariatów ,
- wykonaniu pomieszczenia socjalnego ,
- zastąpieniu dotychczasowej stolarki okiennej na wykonaną z PCV,
- wymianie podłogi na parkiet a w sanitariatach na posadzkę z gresu ,
- wykonaniu podwieszanego sufitu w sali po byłym kinie ,
- położeniu opaski - chodników z polbruku od strony ul. Żabiej,
- wykonaniu nowych tynków wewnętrznych w sali po byłym kinie ,
- wymianie instalacji CO. ,
- wymianie instalacji elektrycznej.

Wykonanie zadania sprzyjać będzie zaspokojeniu potrzeb społecznych i kulturalnych miejscowej społeczności.

Harmonogram przedsięwzięcia

Zadania do wykonania w ramach projektu	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Przewidziany koszt realizacji zadania	Przewidziany koszt kwalifikowany
Remont budynku OUK w Chorzeliach	maj 2006	grudzień 2006	498.771,00	498.771,00

Gmina zabezpieczyła wymagane środki stanowiące udział własny w planowanym przedsięwzięciu w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym w wysokości 175.533,00 zł. Zarządzaniem i koordynacją podejmowanych działań w zakresie realizowanego przedsięwzięcia zajmował się będzie p. Stanisław Fraczek - podinspektor ds. inwestycji w Urzędzie Miasta i Gminy.

Zakończenie

Niniejszy dokument miał na celu projekcję działań, jakie podejmowane są przez władze samorządowe w celu wykorzystania środków dostępnych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 - 2006” w zakresie działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.”. Jak wykazano w dokumencie realizacja wymienionych w nich zadań przyniesie długotrwałe i odczuwalne dla lokalnej społeczności efekty w postaci zaspokojenia potrzeb i aspiracji kulturalnych oraz znaczącej poprawy jakości przestrzeni publicznej na terenie miasta. Przyznane z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej środki finansowe zostaną wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem i przyczynią się do podniesienia standardów życia mieszkańców oraz przyczynią się do integracji miejscowej ludności i wzmocnienia ich poczucia więzi z miejscem w którym zamieszkują.

HARMONOGRAM I SZACUNKOWY KOSZTORYS NA REMONT BUDYNKU OŚRODKA UPOWSZECHNIANIA KULTURY W CHORZELACH – – ZAŁĄCZNIK NR 1 DO PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI CHORZELE .

Lp.	Wyszczególnienie zakresu rzeczowego	Razem koszt brutto w zł.	Termin wykonania
1.	Docieplenie stropodachu i wymiana pokrycia	93 700,00	09-2006r.
2.	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	34 737,00	09-2006r.
3.	Docieplenie ścian zewnętrznych i elewacja	71 659,00	10-2006r.
4.	Wymiana posadzek	98 450,00	10-2006r.
5.	Tynki i okładziny wewnętrzne	83 188,00	12-2006r.
6.	Instalacje sanitarne	39 011,00	10-2006r.
7.	Instalacja elektryczna	16 787,00	10-2006r.
8.	Instalacja odgromowa	4 698,00	10-2006r.
9.	Schody zewnętrzne	3 578,00	10-2006r.
10.	Chodnik	4 963,00	10-2006r.
11.	Nadzór inwestorski i zastępstwo inwestycyjne	24 000,00	12-2006r.
12.	Dokumentacja techniczna	24 000,00	04-2006r.

Razem wartość brutto	<u>498 771,00 zł.</u>
-----------------------------	------------------------------

Słownie : Czteryście dziewięćdziesiąt osiem tysięcy siedemset siedemdziesiąt jeden złotych .

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
w Chorzeliach
06-330 Chorzele, ul.Ogrodowa 7
woj. mazowieckie

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Dorota Kowalska

Burmistrz Miasta i Gminy
Chorzele
06-330 Chorzele, ul.Ogrodowa 7
woj. mazowieckie

Burmistrz
Andrzej Krawczyk